

Буряад Республикын Арадай Хуралай Тогтоол

Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамота тухай Дүрим тухай

Буряад Республикын Арадай Хуралай Советэй дурадхалыг хаража үзөөд, Буряад Республикын Арадай Хурал ингэжэ тогтооно:

- 1. Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамота тухай Дүримыг шэнэ найруулгаар баталха (хабсаргадана).
2. Хүсэээ буураа гэжэ тоолохо:
«Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамота байгуулаха тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай 1996 оной мартын 15-най 268-1 дугаарай Тогтоол (Буряад Республикын Арадай Хуралай Ведомостынүүд, № 12, 1996 он; «Бурятия» сонин, № 114, 1996 оной июниин 20);

«Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамота тухай Дүрим тухай» Буряад Республикын Арадай Хуралай 1998 он 1-апрелин 15-най 756-1 дугаарай Тогтоол (Буряад Республикын Арадай Хуралай Ведомостынүүд, № 25, 1998 он).

3. Тус Тогтоол абтаһан үдэрһөө хүсэндөө орохо.

Буряад Республикын Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ А.Г.ЛУБСАНОВ.
Улаан-Үдэ хото.
2003 оной мартын 12.
№ 251-III

Буряад Республикын Арадай Хуралай 2003 оной мартын 12-ой 251-III дугаарай Тогтоолдо хабсаргалта

Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамота тухай Дүрим

- 1. Буряад Республикын Арадай Хуралай Хүндэлэлэй грамота (саашаада - Хүндэлэлэй грамота) хадаа республикын хуули ёһонуудыг болон парламентаризмыг хүгжөөлгэдэ, эрхэтэдэй эрхэнүүд ба сүлөөнүүдыг хангалгада, Буряад Республикада демократи болон конституционно байгуулалтыг бэхжүүлгэдэ, Буряад Республикада экономическа, социальна ба үндэһэтэнэй политика бүридүүлэн бэелүүлгэдэ габьяатай байһанайнь, Буряад Республикын гүрэнэй засагай зургаануудай болон нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай ажал ябуулгада эрхэтэдэй хабаруулахаанайнь түлөө урмашуула болоно.
2. Удаан саг соо үнэн шударгыгаар ажаллаһанайнь, үйлдэбэрийн, эрдэм-шэнжэлэлэгийн болон бусад ажал ябуулгада үндэр амжалтануудыг туйлажа, тус Дүримэй 1-дэхи пункт дотор заагдһан халбаринуудай нэгэндэ гүрэнэй политика бэелүүлгэдэ горитой хубитая оруулһанайнгаа ашаар үргэнөөр мэдэжэ болоһон гүрэнэй алба хаагшад болон бусад эрхэтэдэ, эмхинүүд Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдадаг.
3. Буряад Республикын парламентаризм болон парламентнууд хоорондын харилсааг хүгжөөлгэдэ ехэ хубитая оруулһанайнгаа түлөө бусад гүрэнүүдэй эрхэтэдэ Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаха аргатай.
4. Тогтоогдоһон гуримаар олондо мэдээсэл тараадаг хэрэгсэлнүүдтэ толиогдоһон Арадай Хуралай Советэй шийдхэбэрээр Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдадаг.
5. Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ, Арадай Хуралай хороон, Арадай Хуралай Хэрэгүүдыг эрхилэгшэ-Аппарадай хүтэлбэрилэгшэ, Буряад Республикын нютагай

- өөһэдын хүтэлбэрийн зургаанууд Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай дурадхалтайгаар Арадай Хуралай Советтэ хандажа шадаха.
6. Арадай Хуралай Түрүүлэгшын зууршалһанай үндэһөөр харин гүрэнүүдэй эрхэтэдэ Хүндэлэлэй грамотаар шагналадаг табигдадаг.
7. Зохио зургаанай хүтэлбэрилэгшэ Буряад Республикын гүйсэдхэхы засагай зургаануудай, гүрэнэй засагай федеральна зургаануудай, нютагай зургаануудай, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай хүдэлмэрлэгшэд шагналадаг табигдадаг.
8. Арадай Хуралай Хэрэгүүдыг эрхилэгшэ-Аппарадай хүтэлбэрилэгшэтэй зүбшэжэ, Арадай Хуралай хорооной зууршалһан үндэһөөр Арадай Хуралай хороонуудта гүрэнэй тушаалнуудыг эзэлдэг гүрэнэй алба хаагшад Хүндэлэлэй грамотаар шагналадаг табигдадаг.
9. Арадай Хуралай Хэрэгүүдыг эрхилэгшын - Аппарадай хүтэлбэрилэгшын зууршалһанай үндэһөөр Арадай Хуралай байгууламжын бусад халбаринуудта гүрэнэй тушаал эзэлдэг гүрэнэй алба хаагша Хүндэлэлэй грамотаар шагналадаг табигдадаг.
10. Эмхин байрладаг газарай Буряад Республикын муниципальна байгуулалтын толгойлогшотой зүбшэжэ, тэрэнэй зууршалһан үндэһөөр гүрэнэй алба хаагшад шагналануудһаа бэшыень Хүндэлэлэй грамотаар шагналадаг табигдадаг.
11. Буряад Республикын нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай, министерствонүүдэй, албан зургаануудай шаглануудаар тэмдэглэгдэһэн алдар габьяатай тэдэ кандидатнуудай материалнууд үзэмжэдэ абтадаг.

- 12. Россин Федерациин болон Буряад Республикын гүрэнэй шаглануудаар (орден, медаль, хүндэтэ нэрэ зэргэ болон бусад), албан зургаануудай шаглануудаар урда тээн тэмдэглэгдэһэн хүнүүд тус Дүримэй 11-дэхи пунктын эриатэнүүдтэ хабаатай бэшэ.
13. Гүрэнэй шагналаар, Хүндэлэлэй грамотаар, министрствонүүдэй, албан зургаануудай, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шаглануудаар шагнагдаһан хүнүүд урдахи шагнал абһанһаань хойшо гурбан жэлһэ бага бэшэ сагай үнгэрһэн хойно табигдадаг.
14. Эрхэтэдэй (50 жэл, пенсин наһанда хүрэлгэ, 70 жэл болон саашаада 5-5 жэлдэ), эмхинүүдэй (50 жэл, саашаада 25 жэлэй үнгэрхэдэ) ойн баярай һайндэрнүүдтэ шаглануудта табилга ойн баярай болотор 1 һараһаа бага бэшэ саг соо хаража үзэдэг.
15. Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай асуудалыг Арадай Хуралай Советтэ хаража үзэхын тула иимэ саарһа дансанууд хэрэгтэй:
а) эрхэтэдэ:
- Хүндэлэлэй грамотаар шагналадаг шагналгын хуудһан;
- шагнаха тухай зууршалга, ажал ябуула, хуулинуудай түлбүүдыг зохиолгодо хубитая оруулалга тухай, социально-экономическа хүгжэлтын програмнуудыг бэелүүлгэдэ, тус Дүримэй 1-дэхи пунктда, Хүндэлэлэй грамотаар шагналадаг табигдаһан эрхэтэнэй социальна горитой бусад амжалтанууд тухай бусад мэдээнүүдтэ;
- Хүндэлэлэй грамотаар шагналадаг табиха тухай Арадай Хуралай хорооной, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийн зургаануудай шийдхэбэри;
- Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдагыг тус Дүримэй

- 23-дахи пункттай зохиладуулан, мүнгөөр шагнаха тухай зууршалһан гүрэнэй (муниципальна) зургаанай, эмхин лаб хангалгын бэшэ;
б) эмхинүүдтэ:
- Россин Федерациин экономическа ба социальна политика бүридүүлгэдэ, бэелүүлгэдэ хабаадалһан, Буряад Республикада демократи болон конституционно байгуула бэхжүүлгэдэ, нютагай өөһэдын хүтэлбэрийг хүгжөөлгэдэ хабаадалһан тухай мэдээнүүдтэй, мүн Хүндэлэлэй грамотаар шагналадаг зууршалһан эмхин бусад туйлаланууд тухай мэдээнүүдтэй шагнаха тухай зууршалга;
- зууршалһан дурадһан эмхин хүдэлмэрлэгшэдтэ салын хүлһыень саг соогоо түлэдэг тухай ахамд бухгалтерай гар табилгатай саарһа данса;
- зууршалһан дурадһан эмхин налогуудыг зохио бюджетүүдтэ түлэдэг тухай налоговой инспекциин саарһа данса;
- эмхин архивай саарһа данса (эмхин ойн баярай һара үдэрнүүдтэ зууршалһан дурадһагдадаг).
16. Тус Дүримэй 15-дахи пункт соо заагдһан саарһа дансануудыг тус Дүримэй эриатэнүүдтэ зохилоһыень шалгахын тула Арадай Хуралай кадрнуудай албанда эльгээгдэдэг. Хэрбээ Арадай Хуралай кадрнуудай албанай зууршалһан табигдаһан саарһа дансануудай тус Дүримэй эриатэнүүдтэ таарадан зохилоогүй байһы элирүүлэе хаань, тэдэниг усадхаха талаар хэмжээнүүдыг абадаг.
17. Буруугаар бэлдэгдэһэн саарһа дансанууд, мүн болзорнойн хазгайруулагдаһан дурадһануудай эльгээгдээ хаань, тэдэниг хаража үзэхээ абадаггүй.

- 18. Тус Дүримэй эриатэнүүдтэ саарһа дансануудай тааралдан зохилодо гэшэ хаань, Арадай Хуралай кадрнуудай албан тэдэниг Арадай Хуралай зохио хороондо эльгээдэг, тэрэн Арадай Хуралай Хуулин хүтэлбэритэй зүбшэһэнгөө һүүлээр Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай Арадай Хуралай Советтэ тогтоолой түлэб Арадай Хуралай Советтэ суглаанда табигдаг.
19. Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай шийдхэбэри Арадай Хуралай Советтэ аба гэшэ хаань, Хүндэлэлэй грамотаар шагнаха тухай дансалһын тула тус Дүримэй 15-дахи пункт соо заагдһан саарһа дансануудыг, Арадай Хуралай Советтэ Тогтоолыг Арадай Хуралай Эмхидхэлэй-техническэ хэлтэстэ эльгээдэг.
20. Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ гү, али тэрэнэй даалгабар Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо Хүндэлэлэй грамотада гараа табигдаг.
21. Арадай Хуралай Түрүүлэгшэ гү, али тэрэнэй даалгабар Арадай Хуралай Түрүүлэгшын орлогшо, Арадай Хуралай хорооной түрүүлэгшэ баярай оршон байдалда Хүндэлэлэй грамотануудыг барюулдаг.
22. Буряад Республикын муниципальна байгуулалтануудай толгойлогшонор гү, али зохио хунгуулин округой Арадай Хуралай депутатууд Арадай Хуралай Түрүүлэгшын даалгабар мунципальна байгуулалтануудта Хүндэлэлэй грамота барюулдаг.
23. Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдагша шагнаха тухай зууршалга дурадһал оруулан гүрэнэй (муниципальна) зургаанай, эмхин мүнгэнһөө ажалай түлбэрийн доодо захын табанһаа бага бэшэ хэмжээнэй мүнгэн шагналаар урмашуулагдадаг.

АГНУУРИИН ХАНА ЭХИЛБЭ

Буряад Республикын дэбисхэр дээрэ агналгын Дүримүүдтэй зохиладуулагдажа, агнуурийн хаһа эхилбэ.
1. Республикын агнуурийн ажыхнуудай тодорхой участогуудта уһанай шубуудта - галуун болон хоно (эрэ) нугаһада, ойн шубуудта - һойр, хура болон бусад эрэ шубуудыг хабартаа агналгын болзор 10 үдэрөөр зүбшөөгдэбэ.
Республикын агнуурийн газарай түбэй болон урда нютагуудта галуу,

нугаһадыг агналгын болзор 2003 оной майн 1-һээ 10 болотор, һойр болон хурануудыг агналга апрелин 20-һоо 29 болотор, ойн һараалжан шубуудыг майн 10-һаа 20 болотор зүбшөөгдэбэ;
* Муйскын, Баунтын, Хурамхаанай, Хойто-Байгалай аймагуудай дэбисхэр дээрэ галуу, хоно нугаһадыг агналга 2003 оной майн 5-һаа 15 болотор зүбшөөгдэбэ;
* нэгэ ангуушан үдэрэй туршдаа 1 галуу, 5 хоно нугаһа, 5 ойн һараалжан бариха

эрхэтэй. Агнуурийн ажыхнуудай захиргаанай шийдхэбэрээр хура, һойр барилгын хэмжээн тогтоогдохо.
1971 оной февралын 2-ой Конвенциин ёһоор уласхоорондын удха шапартай республикын уһанай-намагай эдүүрийн газар дээрэ, Кабанскын аймагта Сэлэнгэ мурэнэй адагта, Хойто-Байгалай аймагта Дээдэ-Ангар мурэнэй адагта, Баргажанай аймагта Баргажан голлой оршондо уһанай шубуудыг агналга хорюултай.

2. Республикын дэбисхэр дээрэ баабгайн тоо толгойг хараада абһанай үндэһөөр Буряад орондо хабартаа баабгай агналга иимэ болзорнуудта зүбшөөгдэбэ:
* урда болон түбэй аймагуудта - 2003 оной апрелин 20-һоо майн 19 болотор;
* хойто аймагуудта - 2003 оной майн 10-һаа июниин 8 болотор.
Буряада агнуурийн захиргаанай дарга В.НОСКОВ.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикын Президент, Арадай Хурал болон Правительство

General information box containing contact details for the editorial office, address, phone numbers, and fax numbers for the President, Khural, and Government of Buryatia.